

La peculiar TV balear fa la primera passa

El divendres 26 de març es nomena, com cada setmana, el Consell de Govern balear, presidit per Jaume Matas. S'acordava el nomenament de Maria Umbert com a directora general de la Ràdio i Televisió de les Illes Balears (RTVIB). Primera passa efectiva per posar en marxa la televisió autonòmica illenca, la qual, segons diu l'executiu, començarà a emetre el proper 1 de març de 2005, coincidint amb el Dia de Balears. Però què, com, a quin cost i en quin o quins idiomes emetrà? Doncs no se sap. O sí, però tot és tan confús que sorprèn, tractant-se d'una iniciativa tan important.

La RTVIB. Maria Umbert va ser nomenada el passat juliol per Jaume Matas directora del Gabinet Tècnic de Presidència del Govern. En la publicació interna del PP "Organigrama del Govern balear", per a ús dels seus militants, apareix citada com "la persona de contacte per a afers relacionats amb el partit" a Presidència. Bon punt es va saber que seria l'elegida, l'oposició carregà amb força contra el que consideren una clara intenció del Govern balear de controlar políticament la futura televisió. Va ser el primer símptoma de la forma d'actuar, en relació amb la televisió, de l'executiu conservador.

Després vendria l'altra mostra: l'ens de ràdio i televisió pública no naixia d'una llei pròpia de l'actual majoria, sinó que, per fer via, Matas ordenava recuperar la llei de 1985. Aquesta va ser aprovada per unanimitat del Parlament balear per mor de la pressió de l'esquer-

ra i el Consell Assessor de Ràdio i Televisió Espanyola a Balears (CARTVE-B) l'entitat que se'n faci càrrec. Una decisió estranya, per guanyar temps, contra la qual el PSOE ha recorregut davant la justícia. El problema polític per al PP va ser que en el CARTVE-B no té majoria absoluta. L'empat entre els conservadors i l'esquerra només el pot trencar l'únic vot d'UM. En plena campanya electoral, UM no volgué aparèixer públicament com a valedora d'una televi-

sió en uns moments en què d'altres comunitats autònomes legislaven per donar cobertura jurídica a les respectives televisions que, en alguns casos com Catalunya, ja eren una realitat alegal des d'uns anys abans. La cambra balear aprovà aquella llei, però el Govern mai no la va posar en pràctica. El motiu? Que els successius executius de Gabriel Canellas (1983-1995), el de Jaume Matas (1996-1999) i el del Pacte de Progrés (1999-2003) sempre van considerar que el cost era impossible d'encaixar en les migrades partides pressupostàries illenques. Ara, després del seu pas per Madrid (2000-2003) en la tasca de ministre, Matas vol la seva televisió. Va fer valer la majoria absoluta perquè, mitjançant la llei d'acompanyament dels pressupostos, la Cambra aprovàs el passat desembre algunes modificacions de l'antiga llei.

Sense que es conegui cap estudi tècnic, professional, econòmic o d'audiència, la futura televisió autonòmica balear (TVIB) ja té directora nomenada pel Govern. L'únic en clar d'aquest ens: que no emetrà programes en català estàndard.

El president Matas i la vicepresidenta Estaràs fa mesos que han avançat les característiques de la nova televisió: bilingüisme, externalització dels informatius i entrada a la FORTA.

Dissabte els balears podran veure el mateix partit de futbol per TVE, C9, TV3 i RTVIB. I les mateixes pel·lícules, però amb subtítols en "dialectal"

sió que la vicepresidenta, Rosa Estaràs, havia anunciat en bilingüe: en modalitats insulars del català –no en estàndard– i en castellà. Com que UM té un vot decisiu en el CARTVE-B, també el té en aquest consell d'administració de RETVIB, el qual legalment ha de votar el nomenament de la directora. D'aquí que s'ajornàs la decisió fins passades les eleccions. El dimecres dia 24 de març es reunien PP i UM. Acord total. El divendres Maria Umbert ja era directora. Ella mateixa, després del consell de Govern, anunciava que –en contra del que UM digué dos dies abans– les línies mestres, pel que fa a l'idioma, eren les que ja Estaràs havia avançat mesos abans. Que no s'utilitzaria, "en cap cas", programació en català estàndard provinent de TV3, que les pel·lícules serien en castellà, que la producció pròpia s'emetria en les modalitats illenques del català i que la RTVIB demanaria immediatament l'entrada a la FORTA (Federació

d'Organismes de Ràdio i Televisió Autònoms) per tenir accés al seu fons. En el plenari del Parlament de la setmana passada, el portaveu del PSM, Pere Sampol, assenyalava el cúmul d'incoherències d'aquesta televisió. Usarà el castellà estàndard, però no el mateix registre en català, sinó que serà el dialectal; ningú no sap, ni es diu, qui es responsabilitzarà de fer el "llibre d'estil" –anunciat per Umbert– que fixarà l'idioma d'ús televisiu...

La pretensió d'entrar a la FORTA és, potser i al marge de la pintoresca opció de registre lingüístic que la farà única en el món televisiu públic, l'aspecte més peculiar que envolta la RTVIB. Es dona la circumstància que tot aquest fons ja el poden veure els balears. Per duplicat, a més. I gratuïtament. En efecte, com que es rep sense problemes tant TV3 com Canal 9, les pel·lícules, futbol i altres programes de la FORTA es veuen a les Illes sense que costin un cèntim. Ara,

doncs, el Govern pagarà els drets d'emissió de pel·lícules i programes en general així com els de les retransmissions esportives –com el futbol– per allò que ja es rep de franc. Absurd totalment. No es dona cap explicació de per què s'ha de pagar, entrant a la FORTA, per allò que ja es té. Això significa que, per exemple, cada dissabte els balears podran veure el mateix partit de futbol per TVE, Canal 9, TV3 i RTVIB. I les mateixes pel·lícules que ja veuen en castellà per Canal 9 i en català per TV3 les veuran en castellà per TVIB –això sí: amb rètols, segons ha dit Umbert, en "dialectal", si bé no ha explicat en quin "dialectal", perquè a les Illes n'hi ha diversos–, amb la qual cosa resulta que el Govern pagarà els considerables drets a la FORTA per quadruplicar l'oferta de futbol i triplicar la de pel·lícules. Quina audiència esperen? El Govern no sap o no contesta.

No acaben aquí les ombres de la futura TVIB: no s'ha presentat cap estudi de cost econòmic global, ni de mercat per saber quin és exactament el panorama d'audiències a Balears i a quin nivell aspiren, ni es parla de cap estructura empresarial i professional més enllà de declaracions genèriques segons les quals els informatius seran externs –a càrrec d'una empresa privada– i que l'organograma estarà compost només per directius –quan la llei preveu clarament que la plantilla laboral hi accedeixi a través d'oposicions segons la llei de funcionaris de la comunitat–; la graella de programació –la directora ja anuncia programes concrets– es comença a avançar sense que hi hagi encara cap estructura que analitzi la programació que més convé...

Tot plegat, massa ombres per a un projecte molt difús que es pretén que estigui funcionant d'aquí onze mesos. Però al Govern del PP res no l'importa. Matas vol la seva televisió el més aviat possible. La tindrà. Ara bé, el problema és que serà molt cara, es pagarà amb doblers públics, el rendiment en audiència ningú no entén quin pot ser, i, per això mateix, no podrà ser mai un instrument de cohesió social.

Miquel Payeras